

125 044. 20.1. 2023
20 GRU. 2023

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

GRÓB PAŃSKI

Z up. Lubelskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

mgr inż. arch. Arkadiusz Bojczuk
Kierownik Delegatury w Białej Podlaskiej

Z CERKWI PRAWOSŁAWNEJ P.W. ŚW. MIKOŁAJA
w Zabłociu
powiat bialski
diecezja lubelsko – chełmska

Opr. Małgorzata Podgórska – Makal
Konservator dzieł sztuki
Upr. konserwatorskie 20/K/97
Nr dyplomu ASP w Warszawie 4997

LUBLIN
styczeń 2021

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

- OPIS

Program dotyczy Grobu Pańskiego w formie architektonicznego baldachimu i sarkofagu.

Grób na rzucie prostokąta o wymiarach 200 x 180 cm, wys. 500 cm

Sarkofag o wymiarach 167 x 95 x 65

Czas powstania początek XX w.

Grób Pański – jest to forma architektoniczna składająca się z baldachimu o sarkofagu. Baldachim od przodu oparty na dwóch kolumnach o bardzo urozmaiconej i zdobniczej formie. Zwieńczenie baldachimu w formie łuku trójlistnego. Front zwieńczenia pomalowany na biało z detalami snycerskimi złotymi, górna partia w kolorze zielonym zwieńczona łukiem ośli grzbiet. Na zwieńczeniu baldachimu znajduje się pięć ośmiobocznych kopuł zwieńczonych cebulastymi hełmami i krzyżem. Baldachim z podporami pomalowany na kolor biały, zielony i niebieski, z elementami złotymi. Pod baldachimem umieszczony został sarkofag w kształcie tumby ze szklaną pokrywą i złotą konstrukcją. Sarkofag polichromowany na biało ze złotym ornamentem wykonanym w drewnie. Całość ustawiona na drewnianym podeście dwustopniowym w kolorze niebieskim.

- STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Obiekt znajduje się w świątyni czynnej, w której sporadycznie odbywają się nabożeństwa. Świątynia jest murowana, w latach 70. XX wieku w cerkwi prowadzone były szeroko zakrojone prace remontowe. W 1989 w cerkwi odnowione zostało pokrycie dachowe, zaś cztery lata później odnowiono freski we wnętrzu świątyni.

Grób Pański wymaga przeprowadzenia zabiegów konserwatorskich.

Partie polichromowane i złote zabrudzone, przemalowane. Na powierzchni widać liczne przetarcia, odpryski. Złocenia w złym stanie, widoczne spękania i odpryski gruntu. Przetarcia złoczeń. Dokładny stan zachowania można będzie określić po oczyszczeniu i zdjęciu przemalowań z powierzchni.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Pierwszym etapem prac będzie wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej dokumentującej stan zachowania obiektu. Następnie zostaną wykonane odkryvky na powierzchniach przemalowanych polichromii w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki. Następnie wyniki badań zostaną przedstawione komisji konserwatorskiej w celu akceptacji oryginalnego koloru. Kolejnym krokiem będzie oczyszczenie chemiczne i mechaniczne obiektu z przemalowań oraz jednoczesne zabezpieczanie sypanych się oryginalnych gruntów i polichromii poprzez systematyczne podklejanie ich. Po odstąpieniu oryginalnej warstwy farby, powierzchnia zostanie oczyszczona z zabrudzeń. Wykonanie niezbędnych prac stolarsko – snycerskich: wzmocnień, uzupełnień brakujących lub uszkodzonych elementów snycerki drewnianej z drewna tego samego gatunku co drewno oryginalne. Wzmocnienie strukturalne 5 % roztworem żywicy Paraloid B 72 w toluenie.

Uzupełnienie drobnych ubytków podłoża szpachlą do drewna w kolorze drewna oryginalnego. Uzupełnione zostaną grunty kredowo-klejowe. Powierzchnia gruntu zostanie opracowana na mokro i na sucho. Zostanie wykonana podmalówka kolorystyczna na uzupełnionych gruntach powierzchni polichromowanych. Położona zostanie izolacja Paraloidem B72. Wykonane będzie scalenie i retusz naśladowczy partii polichromii. Wykonane zostaną rekonstrukcje złocień złotem płatkowym zgodnie z ich pierwotnym układem.

Przez cały czas trwania prac prowadzona będzie dokumentacja fotograficzna, rysunkowa i opisowa wykonywanych zabiegów konserwatorskich.

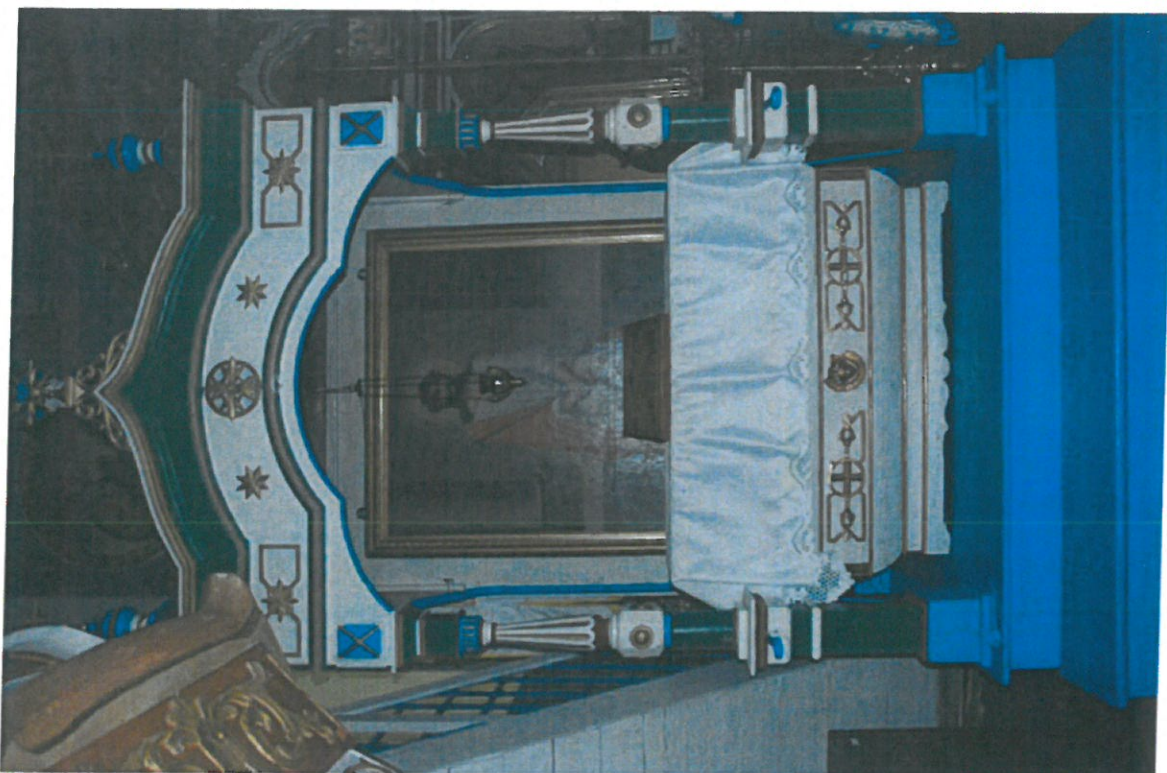
PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Wykonanie badań obiektu: stanu zachowania drewna.
2. Wykonanie odkrywek i badań kolorystyki pierwotnej.
3. Zorganizowanie komisji konserwatorskiej w celu prezentacji wykonanych badań i zatwierdzenia koloru oryginalnego.
4. Chemiczne i mechaniczne oczyszczenie przemalowań.
5. Oczyszczenie odkrytego koloru z zabrudzeń.
6. Podklejenie sypiącej się warstwy polichromii i złocień.
7. Wykonanie niezbędnych prac stolarsko – snycerskich: wzmocnień, uzupełnień brakujących lub uszkodzonych elementów snycerki drewnianej
8. Założenie kitów ze szpachli do drewna.
9. Impregnacja – wzmocnienie strukturalne drewna poprzez zaimpregnowanie 5% roztworem żywicy Paraloid B 72.
10. Oczyszczenie partii złoczonych przy użyciu środków powierzchniowo czynnych, lub mechanicznie, usunięcie zdegradowanych i odspojonych gruntów.
11. Wykonanie podmalówki kolorystycznej na uzupełnionych miejscach polichromii.
12. Wykonanie uzupełnień gruntów kredowo-klejowych. Opracowanie powierzchni gruntu na mokro i na sucho.
13. Położenie izolacji Paraloidem B72 na kitach w partiach polichromowanych.
14. Wykonanie retuszu naśladowczego i scalenia kolorystycznego warstwy polichromii.
15. Wykonanie złocień na elementach złotych.

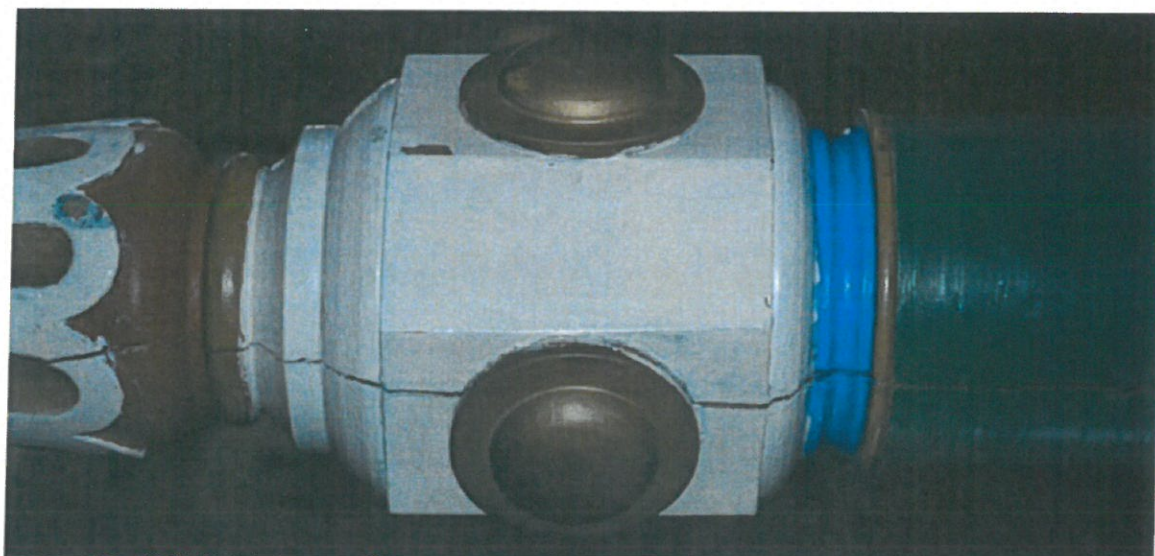

mgr Małgorzata Podgórska-Makal
nr dyplomu ASP w Warszawie 4997
upr. konserwatorskie. 20/K/97
20-282 Lublin, ul. Królowej Jadwigi 6/7
tel. 501030663, 501030687

Lublin, dn 25 stycznia 2021

Fot.nr. 1 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu powiat bielski – Grób Pański - detal, stan obecny. Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal.

Fot.nr. 2 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu powiat bielski – Grób Pański, stan obecny. Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal.

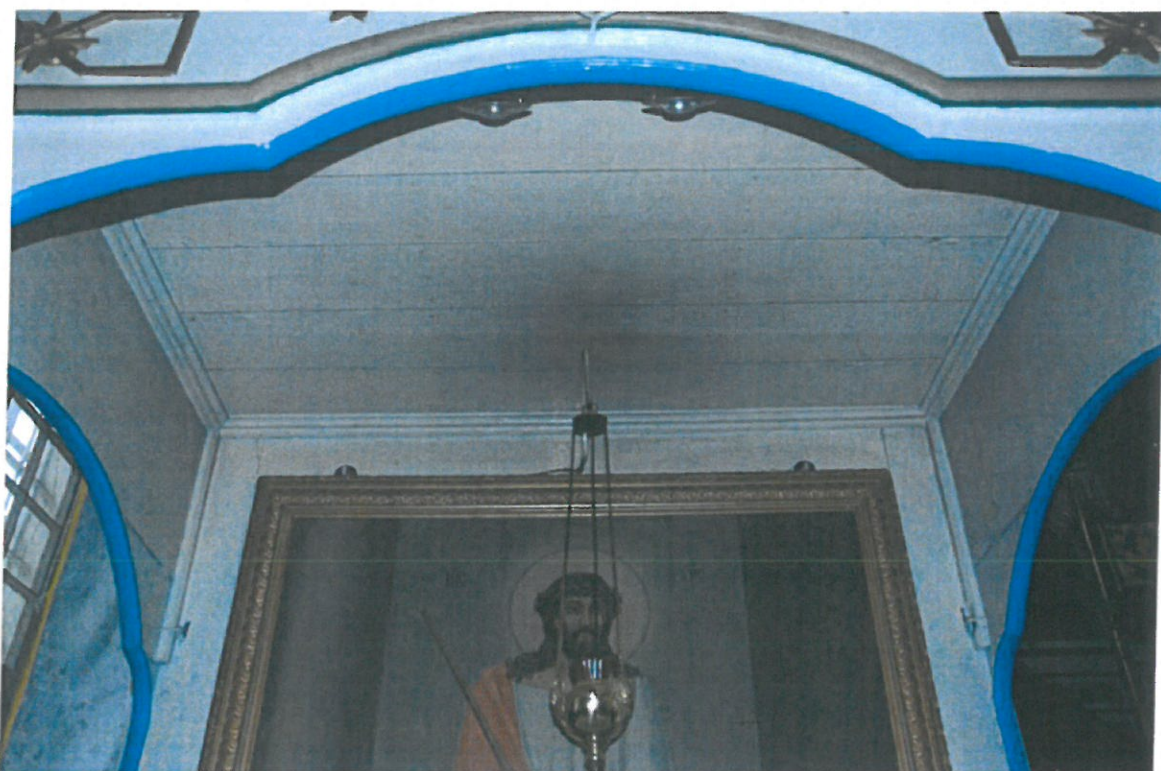

Fot.nr. 3 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu powiat bielski – Grób Pański - sarkofag, stan obecny. Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal.

Fot.nr 4 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu powiat bielski – Grób Pański - detal, stan obecny. Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal.

Fot.nr. 5 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu powiat bielski – Grób Pański, stan obecny.
Zdjęcie wykonana M. Podgórska-Makal.